

د لوړو زده کړو وزارت ۱.۱.۱
جهان پوهنتون
د څېړنو معاونیت علمی مجله
د مسلکي پراختیا او بهرنیو ژبو آمریت



د فن بیان اود وینا کولود اصولود صنف وروستی پروژه

موضوع

ولی ځینی خلک بریالی کیږی او ځینی نه

ترتیب کوونکی : سمیع الله صمیم

استاد: زیارمل خپلواک

کال : منی ۱۴۰۵

د مطالبو فهرست :

پاڼی	موضوعات
أ.....	د محصل پیغام.....
ب.....	سریز.....
۱.....	بریا څه ده او ولې خلک بېلابېلې پایلې ترلاسه کوي؟.....
۱.....	د خلکو د بریا توپیر له کومه راځي؟.....
۲.....	د بریالیو خلکو مهم عادتونه.....
۲.....	دوامداره هڅه.....
۲.....	مسئولیت منل.....
۲.....	د زده کړې مینه.....
۳.....	صبر او زغم.....
۳.....	رېښتینولي او ښه اخلاق.....
۴.....	هدف ټاکل، پلان جوړول او د وخت ارزښت.....
۴.....	هدف څنگه وټاکو؟.....
۴.....	د پلان درې مهمې برخې.....
۴.....	د وخت اداره.....
۵.....	ناکامي، وېره او د ستونزو پر وړاندې مقاومت.....
۵.....	له ناکامي څنگه زده کړه وکړو؟.....
۵.....	د وېرې اغېز.....
۵.....	مثال.....
۶.....	زده کړه، چاپېریال او د ملګرو اغېز.....
۶.....	ښه ملګری څوک دی؟.....
۶.....	د استاد او کورنۍ رول.....
۶.....	علم او مهارتونه.....
۶.....	له نورو سره پرتله کول.....
۸.....	د بریا لپاره عملي ګامونه.....
۸.....	د اوو ورځو د پیل پلان.....
۸.....	د ګډونوالو لپاره د فکر پوښتنې.....
۸.....	د ویناوال لپاره لنډه یادونه.....
۹.....	پایله.....

د محصل پیغام

د بریا، هدف، هڅې او مثبت فکر په اړه یو الهام‌بینونکی سمینار

«بریا د قسمت په تمه ناستو خلکو ته نه راځي؛ بریا د هغو کسانو ملګري کیږي چې هدف ټاکي، هڅه کوي، له تېروتنو زده کړه کوي او له ماتې وروسته بیا پاڅیږي.»

ګرانه ځوانه!

ستا راتلونکی یوازې په خوبونو نه جوړېږي؛ هغه د نن ورځې په کوچنیو پرېکړو، منظم کار، زغم او دوامدارې هڅې جوړېږي. خپل ځان له نورو سره مه تله؛ له خپل پرون سره ځان پرتله کړه. که نن تر پرون لږ ښه شوي، نو ته د پرمختګ پر لاره روان یې.

«لوی بدلونونه د کوچنیو خو دوامدارو ګامونو پایله وي.»

سریز

وینا او د خبرو کولو وړتیا د انسان د ژوند له مهمو مهارتونو څخه ګڼل کېږي. انسان د وینا له لارې خپل فکرونه، نظریات، احساسات او پوهه له نورو سره شریکوي. ښه وینا نه یوازې د انسان د شخصیت او پوهې څرګندونه کوي، بلکې د نورو د قانع کولو، هڅولو او د اړیکو د پیاوړتیا یوه اغېزمنه وسیله هم ده. له همدې امله، د وینا او خبرو کولو د اصولو زده کړه په تعلیمي، ټولنیز او مسلکي ژوند کې ځانګړی اهمیت لري.

د وینا په بهیر کې د موضوع ټاکنه، د خبرو منظم ترتیب، د غږ مناسب استعمال، د کلمو سمه ټاکنه، د مخاطبینو درک او پر ځان باور هغه مهم عوامل دي چې د یوې اغېزمنې وینا په جوړولو کې اساسي رول لري. که چېرې یو شخص له دې اصولو سره بلدتیا ولري، کولای شي خپل پیغام په روښانه، منظم او اغېزمن ډول نورو ته ورسوي. برعکس، د وینا د اصولو نه مراعتول د خبرو د اغېز د کمېدو او د مخاطبینو د پام له لاسه ورکولو لامل کېدای شي.

په اوسني عصر کې، چې د علم، ټکنالوژۍ او ټولنیزو اړیکو پرمختګ د انسانانو ترمنځ د اړیکو اړتیاوې زیاتې کړي دي، د وینا مهارت لا ډېر اهمیت پیدا کړی دی. په ځانګړي ډول، زده کوونکي، محصلین، ښوونکي او د ټولنې مشران اړتیا لري چې د خپلو نظریاتو د څرګندولو، د علمي موضوعاتو د وړاندې کولو او د خلکو د هڅولو لپاره له اغېزمنو وینايي مهارتونو څخه برخمن وي.

دا سمینار د «ولې ځینې خلک بریالي کېږي او ځینې نه؟» تر سرلیک لاندې د بریا او ناکامۍ مهم عوامل څېړي. په دې بحث کې هڅه کېږي چې د هدف ټاکلو، د وخت د سم مدیریت، پر ځان د باور، دوامدارې هڅې، نظم، مثبت فکر او د ستونزو پر وړاندې د زغم رول روښانه شي. همدارنګه، د هغو عادتونو او چلندونو یادونه کېږي چې د انسان د پرمختګ مخه نیسي او د بریا پر لور د حرکت لپاره د مناسبو لارو په اړه معلومات وړاندې کوي.

د دې سمینار اساسي موخه دا ده چې لوستونکي او اورېدونکي د بریا په اړه روښانه پوهه ترلاسه کړي، د خپلو وړتیاوو د پېژندلو او پیاوړتیا اهمیت درک کړي او په خپل شخصي، تعلیمي او مسلکي ژوند کې د پرمختګ لپاره عملي ګامونه واخلي. هیله ده چې د دې سمینار مطالب د ځوانانو په هڅونه، د هغوی د فکر په روښانولو او د یوې موخې لرونکې او بریالۍ راتلونکې په جوړولو کې ګټور تمام شي.

بریا څه ده او ولی خلک بېلابېلې پایلې ترلاسه کوي؟

بریا یوازې د پیسو، لوړو نمرې، مشهور نوم یا لوړ مقام لرلو ته نه ویل کېږي. رېښتینې بریا دا ده چې انسان خپل ارزښتونه وپېژني، یو سالم او ماندار هدف ولري، د ځان او نورو لپاره ګټور کار وکړي او د خپل توان تر کچې د پرمختګ هڅه وکړي. د یوه زده‌کوونکي بریا ښايي په زده‌کړه او مهارت کې وي؛ د یوه ډاکټر بریا د ناروغانو په خدمت کې؛ او د یوه سوداګر بریا په حلال کار، ښه خدمت او مسؤلیت کې.

د خلکو د بریا توپیر له کومه راځي؟

لومړی، د خلکو شرایط یو شان نه دي. د کورنۍ ملاتړ، اقتصادي امکانات، روغتیا، ښوونیز فرصتونه او ټولنیز وضعیت د انسان پر لاره اغېز کوي. له همدې امله، د بل چا د ژوند له ظاهري پایلې څخه د هغه د ټولو هڅو او ستونزو په اړه قضاوت نه شو کولای.

دوهم، زموږ ورځني عادتونه پایلې جوړوي. هغه څوک چې هره ورځ لږ وخت مطالعه کوي، تمرین کوي، خپل کار ارزوي او له تېروتنو زده‌کړه کوي، عموماً د مهارت د ښه کېدو فرصت زیاتوي. برعکس، که یو څوک خپل وخت بې‌پلان مصرف کړي او هر کار سبا ته پرېږدي، د پرمختګ فرصتونه یې کمېدای شي.

درېیم، بریا د یوې ورځې کار نه دی. ډېری لاسته راوړنې د اوږدې مودې د کوچنیو هڅو پایله وي. خلک کله ناکله یوازې د نورو وروستی لاسته راوړنه ویني، خو د هغې تر شا کلونه زده‌کړه، زحمت، ناکامی او بیا هڅه نه ویني.

نو د دې پر ځای چې یوازې وپوښتو: «ولی هغه بریالی شو؟» غوره ده دا هم وپوښتو: «هغه کوم مهارتونه زده کړل، کوم عادتونه یې جوړ کړل او له ستونزو سره یې څنګه چلند وکړ؟» دا پوښتنې موږ د حسد پر ځای د زده‌کړې او عمل لور ته بیايي.

د بریالیو خلکو مهم عادتونه

بریالی خلک ټول یو شان شخصیتونه نه لري او نه هم هر بریالی انسان بشپړ وي. خو په ډېرو بریالیو کسانو کې ځینې ګټور عادتونه لیدل کېږي. دا عادتونه د تمرین له لارې ورو ورو پیاوړي کېدای شي.

دوامداره هڅه

هڅه یوازې هغه وخت نه وي چې انسان ډېر شوق ولري. رښتینی نظم دا دی چې د ستړیا، بوختیا یا کمې انگېزې پر مهال هم د خپل هدف لپاره یو مناسب ګام واخلي. هره ورځ یو مخ لوستل، لس نوي کلمې زده کول یا د یوه مهارت تمرین کول، که دوام ولري، د پام وړ پرمختګ رامنځته کوي.

مسئولیت منل

مسئول انسان خپلې تېروتنې مني او د اصلاح هڅه یې کوي. هغه هره ستونزه یوازې د نورو خلکو یا حالاتو ګناه نه بولي؛ بلکې ګوري چې په خپله څه بدلولای شي. مسئولیت منل د ځان ملامتول نه دي، بلکې د خپل اختیار په حدودو کې د حل لارې لټول دي.

د زده کړې مینه

بریالي کسان پوهیږي چې د زده کړې لاره د فراغت په ورځ نه ختمېږي. هغوی پوښتنې کوي، کتابونه لولي، له تجربه لرونکو خلکو مشوره اخلي او نوي مهارتونه زده کوي. که یوه طریقه نتیجه ور نه کړي، د بدیلې طریقي د زده کولو هڅه کوي.

صبر او زغم

هر هدف ژر نه ترلاسه کېږي. کله ناکله د هڅې پایله له تمې سره سم نه وي. صبر دا نه دی چې انسان بې حرکتې کښېږي؛ صبر دا دی چې په ستونزمن وخت کې هم خپل هدف ته په هوښیاري کار وکړي او د اړتیا پر مهال خپل پلان اصلاح کړي.

رښتینولي او ښه اخلاق

باور، امانت، درناوی او ژمنه پوره کول د اوږدمهاله بریا مهم بنسټونه دي. یوازې لنډمهاله گټه انسان باوري او گټور نه شي گرځولای. ښه اخلاق د زده کړې، کار او اړیکو کیفیت پیاوړی کوي.

هدف ټاکل، پلان جوړول او د وخت ارزښت

هغه څوک چې نه پوهېږي کوم لوري ته روان دی، بنیایي ډېر حرکت وکړي، خو خپل مطلوب ځای ته ونه رسېږي. هدف زموږ هڅې ته لوری ورکوي. خویوازي د هدف ټاکل بسنه نه کوي؛ هدف باید په عملي پلان بدل شي.

هدف څنگه وټاکو؟

هدف باید روښانه، د ارزونې وړ، د امکاناتو په رڼا کې عملي او د وخت له ټاکلي چوکاټ سره تړلی وي. د بېلګې په توګه، «زه غواړم ښه زده‌کوونکی شم» عمومي هدف دی؛ خو «زه به هره ورځ یو ساعت د خپل ستونزمن مضمون تمرین کوم او د اونۍ په پای کې به خپل پرمختګ ارزوم» عملي پلان دی.

د پلان درې مهمې برخې

- لوی هدف: هغه پایله چې غواړي ترلاسه یې کړي.
- کوچني ګامونه: هغه کارونه چې هره ورځ یا هره اونۍ یې ترسره کوي.
- ارزونه: په ټاکلي وخت کې وګوره چې څه دې زده کړي، څه پاتې دي او څه باید بدل شي.

د وخت اداره

وخت داسې سرچینه ده چې تېر شوی وخت بېرته نه راګرځي. د وخت ښه اداره دا معنا نه لري چې هره دقیقه باید په کار تېره شي؛ استراحت، خوب، عبادت، کورنۍ او تفریح هم د متوازن ژوند برخې دي. مهمه دا ده چې وخت په قصدي ډول وکاروو، نه دا چې ټوله ورځ بې پلان تېره شي.

د محصل لپاره ګټوره لاره دا ده چې د ورځې درې مهم کارونه ولیکي، د موبایل د بې‌خایه کارونې لپاره حدود وټاکي، د مطالعې پر مهال خبرتیاوې بندې کړي او د لوی کار لپاره کوچني وختونه ځانګړي کړي. که یو ساعت مطالعه ستونزمنه وي، له شلو دقیقو پیل کول هم ښه ګام دی.

یاد ولرئ: پلان د انسان خدمتګار دی، نه زندان. که حالت بدل شي، پلان اصلاح کړئ؛ خو د هدف د پرېښودلو لپاره هره کوچنۍ ستونزه دلیل مه ګرځوئ.

ناکامي، وېره او د ستونزو پر وړاندې مقاومت

ناکامي د انسان د ارزښت وروستی پرېکړه نه ده. کله ناکله ناکامي موږ ته ښيي چې زموږ طريقه، چمتووالی یا پلان اصلاح ته اړتیا لري. د ازموینې خرابې نمرې، د مرکې نه بریالیتوب یا د یوې پروژې نه بشپړېدل دردناک کېدای شي، خو دا پېښې د زده کړې سرچینه هم ګرځېدای شي.

له ناکامي څخه زده کړه وکړو؟

- احساسات ومنئ؛ ځپګان طبیعي دي، خو پرېکړه مه کوئ چې نور هېڅکله بریالي کېدای نه شئ.
- د پېښې علت وڅېړئ: ایا چمتووالی کم و، طريقه ناسمه وه، وخت کم و، که مرسته او سرچینې مو نه لرلې؟
- یو مشخص بدلون وټاکئ: د راتلونکي ځل لپاره به څه په بله طريقه ترسره کوئ؟
- له باوري استاد، ملګري یا تجربه لرونکي کس څخه رڼنده مشوره وغواړئ.
- بیا هڅه وکړئ؛ خو هماغه تېروتنه په هماغه ډول مه تکراروئ.

د وېرې اغېز

ځینې خلک د دې له وېرې کار نه پیلوي چې هسي نه ناکام شي، خلک پرې وځاندي یا کار یې نیمګړی وي. خو د پیل کولو لپاره بشپړ چمتووالی تل ممکن نه وي. انسان ډېر مهارتونه د عمل، تمرین او اصلاح له لارې زده کوي. غوره ده چې یو کوچنی او خوندي ګام واخلو، د اړتیا پر مهال مرسته وغواړو او له تجربې سره خپل کار ښه کړو.

مثال

تصور وکړئ چې یو محصل په لومړۍ وینا کې وارخطا کېږي او خپلې خبرې هېرېږي. هغه کولای شي ووايي: «زه د وینا لپاره نه یم جوړ شوی.» یا کولای شي خپله وینا تمرین کړي، د هندارې مخې ته خبرې وکړي، غږ ثبت کړي او له ملګري سره تمرین وکړي. دوهم انتخاب د پرمختګ امکان زیاتوي، ځکه تېروتنه یې د پای پر ځای د زده کړې پیل وګرځوله.

مهمه خبره دا ده: له ناکامۍ وروسته د خپل ځان سپکاوی مه کوئ؛ د خپل کار ارزونه وکړئ. انسان له خپلې تېروتنې څخه لوی دی.

زده کړه، چاپیریال او د ملگرو اغېز

زموږ چاپیریال زموږ پر فکر، عادتونو او پرېکړو اغېز لري. هغه ملگري چې د زده کړې، هڅې، رېښتینولۍ او مثبت بدلون ملاتړ کوي، موږ هم هڅولای شي. برعکس، که یو څوک تل زموږ موخې مسخره کوي، وخت مو ضایع کوي یا مو له زیانمنو کارونو سره عادتوي، نو باید د اړیکو په اړه هوښیار تصمیم ونیسو.

ښه ملگری څوک دی؟

ښه ملگری هغه نه دی چې تل له موږ سره موافق وي؛ ښه ملگری هغه دی چې په درناوي رېښتیا ووايي، زموږ په پرمختګ خوشحاله شي، د ستونزې پر مهال مرسته وکړي او د غلط کار په وخت کې مو په مناسبه توګه خبر کړي. موږ هم باید د نورو لپاره داسې ملگري وواوسو.

د استاد او کورنۍ رول

استاد د علم تر څنګ د فکر کولو، پوښتنې کولو او د ستونزو د حل لارې ښيي. کورنۍ د ملاتړ، هڅونې او ارزښتونو په جوړولو کې مهم رول لري. خو د انسان د ودې مسؤلیت یوازې د نورو پر غاړه نه دی؛ زده کوونکي هم باید پوښتنه وکړي، تمرین وکړي او د مرستې غوښتلو جرئت ولري.

علم او مهارتونه

یوازې سند لرل تل کافي نه وي. په عملي ژوند کې د اړیکو مهارت، د ستونزو حل، د ټکنالوژۍ کارول، ژبې، د ټیم کار او د خپل وخت اداره هم مهم دي. هر محصل باید د خپل مضمون تر څنګ لږ تر لږه یو داسې مهارت هم وروزي چې په راتلونکي کار او ژوند کې ورسره مرسته وکړي.

له نورو سره پرتله کول

د نورو بریا د خپل کمښت ثبوت مه ګڼئ. هر انسان بېل شرایط، فرصتونه او د پرمختګ سرعت لري. د نورو له تجربو زده کړه وکړئ، خو خپل ارزښت یوازې د هغوی په پرتله مه سنجوئ. تر ټولو ګټوره پرتله دا ده چې وګورئ نن مو د پرون په پرتله څه ښه کړي دي.

PREVIEW

You've reached the end of the preview.

Purchase the full book to continue reading.

Buy this book - ketabton.com

<https://ketabton.com/books/rTxjsWZwYh6>

